

GEMEENTE Enschede: Stadsbeek



De maatregelen

- Het graven van een stadsbeek, waterberging op maaiveld en het afkoppelen van de hemelwaterafvoeren van nieuwbouwhuizen van het riool
- Tunnelgemalen, herinrichting van het maaiveld, extra drainage en deepwells alsmede k bouw fysische maatregelen getroffen.

De gewenste kwaliteitsverandering / de doelstelling

- Het verbeteren van de waterafvoercapaciteit (minder riooloverstorten)
- Het verbeteren van de waterkwaliteit

Belangrijkste resultaten van de quick scan kostenbatenanalyse (MKBA-light)

In dit project is een redeneer-kostenbatenanalyse uitgevoerd voor een raadsvoorstel aangaande de aanleg van een stadsbeek. Deze stadsbeek is bedoeld om de wateroverlast in de binnenstad van Enschede terug te dringen. Delen van de binnenstad hebben last van hoge grondwaterstanden die leiden tot permanente aanwezigheid van water in kelders. Verder zorgen hevige regenbuien voor water op straat en in huizen en winkels. Het riool kan de waterafvoer niet altijd aan en stort dan over op de Elsbeek. Deze overstort geeft een extra dimensie aan het probleem: hemelwater dat oorspronkelijk schoon was komt nu toch vervuild in de Elsbeek terecht, omdat het niet rechtstreeks, maar via het riool in het oppervlaktewater terecht komt. Logisch dus om op zoek te gaan naar innovatieve oplossingen, die niet alleen de wateroverlast verminderen, maar die tegelijkertijd voorkomen dat schoon hemelwater vervuild in het oppervlaktewater terecht komt alleen maar omdat het via het riool reist: de stadsbeek.

Op grond van een analyse van de waterbeheersproblemen en het probleemoplossend vermogen van de stadsbeek, werd geconcludeerd dat de stadsbeek meer een waterkwaliteitsmaatregel dan een waterkwantiteitsmaatregel is. Aangezien er in Enschede geen serieus waterkwaliteitsprobleem is, zijn de maatschappelijke baten van de stadsbeek veel kleiner dan de kosten.

Samenwerking en inbreng van stakeholders

Verschillende diensten van de Gemeente Enschede

Leerpunten

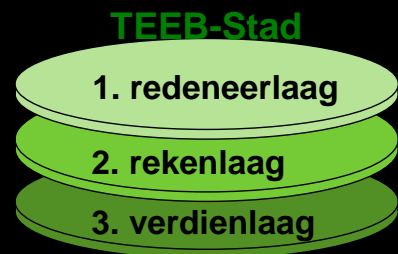
‘Soms hoef je niet te rekenen, en zie je met redeneren het antwoord al’



Wat is TEEB-Stad? MKBA 'light' voor gemeentes!

TEEB staat voor 'The Economics of Ecosystems and Biodiversity'. Het is een internationaal traject waarin steden groenbaten en andere omgevingsbaten meenemen hun investeringsbeslissingen. De kosten van groene, blauwe en sociale maatregelen zijn doorgaans wel bekend zijn, maar hun baten niet. Hierdoor blijft het verleidelijk om plannen die op de tekentafel prachtig zijn aangekleed met groene, blauwe en sociale kwaliteiten, op de rekentafel van de exploitatiebegroting weer uit te kleden, omdat dat de kosten omlaag brengt.

De TEEB-Stad-methode is een lichte variant van de maatschappelijke kostenbatenanalyse (MKBA), die door het rijk gebruikt wordt voor de evaluatie van grote projecten. Zij is speciaal toegesneden op investeringen in de kwaliteit van de openbare ruimte in gemeentes. Dit houdt onder andere in dat de nadruk ligt op het beredeneren van baten en niet op het berekenen ervan. Ook is er speciale aandacht voor het opsporen van mogelijkheden om baathouders te betrekken bij de groenfinanciering. De TEEB-stad-methode bestaat dan ook uit drie lagen: *redeneren, rekenen, verdienen*.



Waarom TEEB-Stad?

Met de MKBA-systematiek van rijk is ook mogelijk om groen- en andere omgevingsbaten mee te nemen in de besluitvorming. Waarom dan toch een speciale methode voor gemeentes en andere lagere overheden? De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- (1) de rijksmethodiek is heavy; ingewikkeld qua berekeningen, moeilijk te begrijpen en bovendien duur. De TEEB-Stad methode is light;
- (2) de rijksmethodiek is meer een toetsende methode. TEEB-Stad biedt een ontwerpende methode. Projecten worden ontworpen vanuit de grootste potentiële baten samen met de baathouders. Baathouders worden niet alleen uitgenodigd om mee te denken maar ook om mee te investeren;
- (3) de relatie tussen een batig maatschappelijk saldo en duurzaamheid wordt niet gelegd: de TEEB-Stad-methode laat zien hoe op grond van kosten en baten bepaald kan worden of een project bijdraagt aan duurzaamheid.

Kwaliteitsborging: light qua studielast, maar heavy qua kwaliteit!

De TEEB-Stad benadering is gestoeld op internationaal wetenschappelijk erkende methode voor de economische waardering van ecosysteemdiensten: zie www.teebweb.org. Verder wordt bij baatberekeningen aangesloten op aanvulling op de leidraad OEI* voor waardering van natuur, water en bodem in maatschappelijke kostenbatenanalyses en het bijbehorende kengetallenboek. Het betreft dus de doorontwikkeling van een 'zware' methode naar passende praktijkgerichte 'lichte' werkwijze voor gemeentes.

* OEI= overzicht effecten infrastructuur

Voor wie?

De TEEB-Stad-methode is geschikt voor gemeentes, stadsregio's, woningbouwcoöperaties en andere lokale partijen die worstelen met investeringsvraagstukken op het gebied van natuur, water, herinrichting van de openbare ruimte, erfgoed, milieu, verkeer en vervoer, stadslandbouw etc.

Sluit u aan bij de Community of Practice!

TEEB-Stad is niet alleen een werkwijze, maar ook een werkgemeenschap. Verschillende gemeentes zijn reeds aangesloten bij de Community of Practice: Apeldoorn, Rotterdam, Delft, Amsterdam, Almelo, Haarlem, Den Haag, Eindhoven, Zwolle, Deventer Etc.

Wilt u ook deelnemen? Meldt u dan aan op: www.omgevingseconomie.nl

Hier kunt u terecht met vragen en ook een reeds uitgevoerde of nog uit te voeren casus uit uw gemeente aanmelden. Tevens kunt u hier (gratis) cases van andere gemeentes, de TEEB-Stad-handleiding en andere interessante documenten downloaden.